

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brèz pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuj dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne pet-vrstne po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnosti naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v četrtek dné 26. marca 1891.

V Ljubljani 24. marca.

Državnozborske volitve so povsod končane, izvoljeni so zastopniki vseh narodov in strank in sedaj je samo vprašanje, kakšno lice bude imela nova zbornica, kako bude grof Taaffe zopet skrpali si večino, ki je doslej vkupe držala, kakor že lezen obroč. Iz raznih glasov more se posneti, da sestava nove večine ni labka stvar, kajti volitve spravile so na površje može, kateri še neso izrekli, kako mili postopati, kakšno bude njih stališče vladi nasproti.

Vlada sama se morda že kesa, da je državni zbor razpustila, predno mu je doteckla doba. Prejšnja večina bila je gotova, bodoča pa je v Božjih in poslancev rokah. Grof Taaffe ima sicer izredno spremnost, zna si pomagati v tako kočljivih trenotkih, vendar pa sedaj menda že sam spoznava, da popolnoma zanesljive opore v novi zbornici ne bode imel. Kakor se čita v sicer dobro poučenih listih, pojasnil se je položaj le neznatno, toliko namreč, da je sedaj že dognano: bodoča večina bude gotova le od slučaja do slučaja.

Kakor je bilo pričakovati, obrnil se je grof Taaffe do levičarjev in pogajal se z njimi. A gospodje Plener, Chlumecky in tovariši neso tako skromni, kakor bi bili na primer naši ljudje. Videč ministerskega predsednika zadrgo in kako se trudi, da bi razdrto parlamentarno uro zopet sestavil, da bi se zopet čul običajni jednakomerni tik-tak, objubili so sicer svojo pomoč, a stavili tudi svoje pogoje. Rekli so: Mi levičarji pridobimo Poljake in Koroninjeve ter skrpamo tako večino, zahtevamo pa, da bude dosedanjih koncesij na narodnem polj konč in da se priznava Nemcev prednost v Avstriji.

Gospodje Plener in drugovi so sicer pozabili navesti koncesije, s katerimi smo bili „exempli gratia“ mi Slovenci blagodarjeni, tudi neso povedali imajo li že trden dogovor s Poljaki in Koroninjeve, to pa je gotovo, da grof Taaffe tach pogojev ni mogel vspredjeti. Vrh tega pa menimo, da so levičarji de-

ali racun na medvedovo kožo. Misliši si namreč ne moremo, da bi Poljaki, čeravno simpatije do ostalih Slovanov neso njih najmočnejša stran, take pogoje vsprijeli in sklenili nenanaravno zvezo z Nemci. Grof Taaffe odklonil je levičarjev ponudbe in ne preostaje mu drugač, nego da se drži svojega v javni zbornici v drastičnih besedah „fortwursteln“ in „durchfretten“ izrečenega sistema.

Grof Taaffe poprijel se bode politike „od slučaja do slučaja“. Z malimi sredstvi, v katerih je nepresežen mojster, z laskavimi obeti uravnal bode jeziček na parlamentarni tehnici, sedaj pritegnil to, sedaj ono frakcijo, vmes pa se tudi resno pogajal in posledica vsega prizadevanja bode ta, da bode on tudi odslej gospodar položaja in da bode znali vladati tudi z novo zbornico.

Politika od slučaja do slučaja ni baš naš uzor, državniki celo trdě, da je obžalovanja vredna, ker politika brez določenih smotrov, brez jasnega programa, ne more biti posebno uspešna, a pri sedanjem položaju grof Taaffe skoro ne more drugač. Z levičarji ne more skleniti zveze, ko bi v svojih zahtevah bili tudi pohlevneji, ker je že mnogokrat imel priliko preveriti se, kako radi bi ga strmolglavili, da bi preko njega prišli na krmilo in do moči. Zato si bode pomagal, kakor bode slučaj načaši in vladal nadalje, misleč si, čas vse poravna. Temporizovanje pri tach razmerah ni poslednje sredstvo in tudi ni izključeno, da se polagamo dosegne sporazumljenje s „takozanimi nezmernimi in ekstremimi elementi“, v prvi vrsti z Mladočebi, kateri bi utegnili, kakor upa poljsk list, na gospoda Plenerja in drugov veliko žalost in nevoljo, nekega lepega dne postati zmerni in združiti se z ostalimi češkimi poslanci v jeden klub.

Po navedenem pogledu v državnozborsko bodočnost vsaj za sedaj ni rožnobojen. Politika „od slučaja do slučaja“ spravila bode sicer državni stroj v tir, nategnili se bodo razni vijaki, v ostalem pa se poreče: „der Cours bleibt der alte“, dokler morda pri kaki bolj kočljivi predlogi zbornica ne pokaže svojega hipokratskega lica. Vsekakor pa so temeljne poteze take, da najbrže sedanji državni zbor ne bode uiti tako dolgoživen, nego je bil prejšnji.

Ti imajo slabe želodec in ne morejo prebavljati postnih jedil. Zato jim je dovoljeno, uživati „ad libitum“ mesne jedi.

Naposled pa pride na vrsto najštevilnejši stan, ki vse poste redno in vestno časti in ima najkrepkejši želodec.

„Kdo hoče na svetu veselo živeti,
Mora dober želodec imeti.“

Dober želodec je res pravi korenjak. Že Menenij Agripa je o tem prav lepo priliko povedal. Blagor mu, kdor ima tako dober želodec, da elegantno prebavljaj žgance s tropinami, sprijeno zastarelo maslo in sploh vse, kar ni od stekla in žezeza. Tacemu možaku je post z vsemi svojimi mastnimi jedili prava zabava.

No, post bliža se koncu. Cvetno nedeljo imamo že za seboj. Nosili smo butare in butarice v cerkev in odložili je zopet doma. Koristiti nam utegnejo, ali pa tudi ne, kadar bode pretila nevihta, sicer pa prave butare, ki nam guli hrbitiše, še vedno nesmo odstranili in je najbrže še dolgo ne bodo.

Spomlad je spet! Veseli ta klic razlegal se je par dnij po lokah in dobravah, ko smo začutili prvih pomladnih sapic dih. A kratko je bilo veselje, sušec, kruti sušec začel je vibrati z repom in prinesel nam je zopet novega snega. Doživeli smo

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. marca.

Državni zbor

sklical se bode po najnovnejih poročilih na dan 11. aprila. Grof Taaffe se je vrnil na Dunaj ter bode nadaljeval pogajanja za ustanovitev nove večine. Grof Fran Coronini se pogaja z voditelji levice o zadevi ozke zveze svojega kluba z levico.

Položaj glede bodoče večine

je še vedno nejasen. Danes se poroča, da grof Taaffe stavi posebno važnost v to, da grof Hohenwart in njegov klub zavzemlje odločilno ulogo v bodoči večini, da Plener in Chlumecky nečeta nikakor v to pristati, da pa vendar nemška levica za to ne pojde v oponicijo. Jutri se zopet poroča, da se je grof Taaffe nagnil bolj na levo stran, ter hoče vendar le osnovati bodočo večino tudi brez Hohenwartovega kluba. Kaj je pravo, to je težko razločiti iz nasprotjujočih se poročil, posebno ker Taaffe zadnjeg dne niti na Dunaji ni bil.

Shod moravskih poslancev.

V Brnu imeli so češki moravski poslanci državnega zabora shod, na katerem so sklenili postopati solidarno, ter glede pristopa h kakemu klubu počakati, da se razjasni dozdaj še zamenjani položaj.

Poljski glasovi o položaji.

Lvovski „Przegląd“ se izraža, da Taaffe še vedno dominuje položaj. Za zdaj sklenil je nekako primirje. Za važnejša dela v državnem zboru dobil bo večino še le v teklu zasedanja, ko bodo posamečne frakcije prišle v ožjo dotiko, in ko se bodo stranke razredile konečno. Tudi krakovski „Czas“ in Lvovska „Gazeta Narodowa“ izrekata se prav živahn proti temu, da bi Poljaki hodili skupno z nemškimi levičarji.

Shod konservativnih poslancev.

Dogovori bivše desnice o skupnem postopanju v novi zbornici, so se pričeli na Dunaji. Tako se poroča, da se je zbral nekoliko poslancev raznih klubov, mej njimi tudi slovenska poslanca Kljun in M. Vošnjak, ter so se določile glavne točke, po katerih se bode skupno postopalo v bodočem državnem zboru.

Občinske volitve na Dunaji.

Komaj so končane viharne volitve za državni zbor, pričele se bodo skoro občinske volitve za novo veliko občino Dunajsko, katera bode prvikrat

cvetno nedeljo, a razlikovala se je od prejšnjih v tem, da so bile na pr. vse črešnje bele, a ne zradi cvetja, marveč zaradi snega, katerega so iz nebeskih skladišč pomeli poslednje ostanke.

Sicer se pravi, da je marcov sneg dober, pravi gnoj za njive in polja, a meni je ljubše marcevo pivo. Snega imeli smo letos na preostajanje in človek bi že rad imel kaj premembe. Žal da je še ni. Lahkokrile lastovke in škrjanci vrnili so se že k nam, a prijadrali so prerano in marsikdo mej njimi bode žrtev svojega optimizma ali pa slabe ga vremenskega proroka.

Ko baš govorim o lastovkah, omeniti mi je čudne posebnosti mesta Ljubljanskega, te namreč, da lastovke v vsem mestu nemajo niti jednega gnezda. Kaj je temu uzrok, ali kavke, ali kaj družega, o tem ne budem razpravljaj, ker je v Ljubljani še drugih imenitnosti, ki vzbujajo vsakdanje zanimanje. Drugod po vesoljnem svetu odlikujejo se medicine doktorji kot pravi radikalci, v nas pa je tudi v tem izjema. Imamo mladega zdravnika doktorja, ki je le v Kalanovi senci srečen in je že toliko klerikal, da svojega vse časti vrednega kolega v mestnem zboru obrekuje kot brezverca in to sredstvo celo ponavlja pri svojih agitacijskih pohodih okoli raznih žensk volilk. Pred

LISTEK.

Postna premišljevanja.

Post sam na sebi ni neosnovan. Kdor se dolgo posti, zauživa potem o Veliki noči z veliko slastjo razne potvice, kraće in kozliče, nego li oni, ki je ves štiridesetanski post jedel dan na dan samo meso in le za poljubno zabavo — polenovko s pristnim kislom zeljem. Obžalovati je glede posta samo to, da nam je kuga pomorila ukusne rake, da je lanska suša usušila naše ribnike, da so vidre, ki so bile nekdaj imenitna postna jed, že na indeksu, da se jajca izvažajo v Švico in sploh v inozemstvo in so v nas zelo draga in da niti ni slovitih postnih rac, ki so nekdaj dičile obede v raznih samostanah.

To tach delikatés se mi navadni ljudje ne moremo popeti. Post je namreč jako različen. Potniki so od nekdaj izvzeti. Njim je svobodno, jesti vsak dan meso. Takoj za njimi je uvrščeno želenično osobje, katero se mora postiti samo na Veliki petek, ali pa kadar so zameten, da nemajo ničesar, kar bi utaknili mej zobé. S tem pa vrsta se ni končana. Sedaj nastopajo ljudje boljših stanov.

v novi sestavi volila svoje zastopnike. Skupaj bode voliti 138 občinskih svetovalcev in 342 okrajnih odbornikov. Ker je nad 90.000 volilcev, pričela se je že na vse strani huda agitacija. Posebno skušajo antisemiti na vse mogoče načine pridobiti si kolikor mogoče mandatov.

Dunajski delavci in 1. maj.

Dunajsko delavstvo baje namerava za 1. maj prirediti veliko manifestacijo za občno volilno pravico in za osemurni delavni dan. Namerava se osnovati velik spredel do državne zbornice. Kakor se poroča, bi pa policija ne pripuščala take izjave.

Vnanje države.

Bolgarija in Srbija.

Po poročilih iz Sofije, je srbska vlada pretrgala razgovore zarad poprave mej, katere je vodila z Bolgarijo. Utemeljuje se to s tem, da novo ministerstvo želi proučiti navodila, katera je dalo prejšnje ministerstvo dotičnim posredovalcem.

Kralj Milan in srbska vojska.

Kakor se poroča iz Belega grada, pozval je te dni kralj Milan častnike srbske vojske v oficirski kasino na zaupen dogovor. Večina častnikov je prišla ter spoštljivo pozdravila najstarejega generala. Milan opozoril je častnike na Garašanovo pismo, katero dolži vojsko, da je kriva umora žensk Markovičeve in Kničaninove. Nadejam se — rekel je baje Milan — da boste skupno z menoj zabranili, da nas smatrajo za morilce. Ta obdolžitev se mora zavrniti in se mora maščevati nad nje prouzročiteljem. Našli boste pravo pot za zadoščenje. Častniki so baje sprejeli ta govor z Živoklici ter se izrekli, da hoté zahtevati zadoščenja. Mogoče je, da se bodo v kratkem čulo presenetljive novice.

Italijanska zbornica

sprejela je rektifikovani budget za leto 1890—91. Deficit tekočega budgeta iznašal bode po razjasnilih finančnega ministra Luzzatija kakih 70 milijonov lir, iz kategorije kapitalij 8 milijonov, državni dolg pa znaša 430 milijonov. Bivši finančni minister Giolitti zagovarjal je svojo upravo ter poudarjal, da se je zadnja tri leta deficit znižal od 170 milijonov na 70 milijonov. Pri glasovanji po imenih sprejel se je predlog Ferrarisa, ki izreka zaupanje ministerstvu in prestopi na dnevnji red. Za predlog bilo je 256 glasov, zoper 96 in 45 se jih zdržalo glasovanja. V istej seji se je potrdil budget s 192 proti 32 glasom.

Bismarck in cesar Viljem.

Iz Berolina se poroča, da se vest o shodu cesarja Viljema z Bismarckom v Altoni nikjer ne veruje. Cesar bode pač šel res v Altono in posetil grofa Waldersee-a. Da bi pa tudi Bismarck bil navzoč pri tem posetu, se oporeka.

Testament umrlega princa Napoleona.

Kakor se poroča iz Rima, je princ Viktor v testamentu popolnoma izpuščen ter njegovo ime niti imenovano ni. Vsa osobna in rodbinska pisma kakor tudi Napoleonski muzej podeduje princ Louis. Razun tega je še politična oporoka, katera je baje prav trda za princa Viktorja. Nje objavljenje se pričakuje te dni.

Delavsko gibanje v Belgiji.

Zaveza belgijskih socijalistov je sklenila, da v slučaji, če bi zbornica odklonila revizijo ustave, se osnuje splošni strajk.

Italijani v Afriki.

Kolonialna politika Italiji ne prinaša posebnega veselja. Negus Menelik, kralj Šoanski, katerega je Italija podpirala, da je bil voljen kraljem Etiopije, mu dajala orožja in denarjev, brani se zdaj potrditi pogodbo aliancje z Italije, katero je sklenil njegov poslanec Makonen v Rimu. Grof Antonelli,

ki je imel nalog predložiti to pogodbo v potrjenje, ni ničesar opravil. Kralj Menelik ne potrebuje Italijanov več, zato se ne briga dosti, da bi se zvezal z njimi.

O nemirih na Kreti.

V Atenah je interpelacija v angleški zbornici zaradi nemirov na Kreti zbudila splošno začudenje. Na otoku vlada popolni mir, in se ne razume, kaj je dalo povod omenjeni interpelaciji.

Dopisi.

Iz Kranja 22. marca. [Izv. dop.] Čujte! Vsi politični konceptni uradniki našega okrajnega glavarstva, namreč gospodje c. kr. okrajni glavar dr. Gstettenhofer, c. kr. okrajni komisar in c. kr. vladni koncipist Praksmarer — upisali so o priliki zadnjega ljudskega štetja nemški jezik kot svoj občevalni jezik. Prvi in tretji gospod sta v resnici nemškega rodu in slovenski jezik umevata prav zelo malo, torej tudi prav redko občujeta v njem; od drugačega gospoda pa bi se bilo pač smelo pričakovati, da slovenskega jezika ne bode zatajili, ker je rojen Slovenec in ker v uradu posluje skoro jedino le s slovenskimi strankami, zunaj urada pa tudi mnogo občuje v slovenskem jeziku. Toda — habeant sibi! Navedli smo to le zaradi kurijozitete, ker je značajno za naše razmere, da se kaj tacega prigodi tako rekoč v osrčju slovenskega naroda.

Važneje za naše vseskozi slovensko prebivalstvo pa je žalostna okolnost, da imamo dva konceptna uradnika pri glavarstvu, s katerima zaradi njunega slabega znanja slovenskega jezika ljudstvo prav malo more občevati, ker kmetje nju ne umejo, onadva pa kmetske prav slabo, in slišati je v tem oziru od naših kmetičev prav pogostih in opravičenih pritožeb. Toda, kako si hoče v tem oziru pomagati ubog in okoren kmetič? Zatorej mislimo, da je umestno in utemeljeno, da tem potom izražamo pohlevno željo našega prebivalstva, da bi se v našem slovenskem okraji, kjer živi mej 52.294 prebivalci le 508 ljudij z nemškim občevalnim jezikom, nastavljal le politični uradniki, kateri so vseskozi vešči slovenskega jezika, in kateri bi znali občevati z našim slovenskim ljudstvom brez vsach težav in brez tuje pomoči, kajti le potem bi jim bilo možno, pomagati prebivalstvu v premnožih težavnih njegovih položajih. Če pa uradnik ne umre tistega jezika, katerega govori ljudstvo njegovega okraja, potem on ne more zadostovati opravičenim zahtevam, kateri prebivalstvo sme stavljati do njega, in on v tem okraji ne more zvrševati svoje službene dolžnosti in svojega poklica tako, kakor bi bilo to potrebno in koristno za davkopalcevalce.

Prosimo torej merodajne kroge, da bi to našo skromno željo uvaževati blagovolili.

Z Vranskega 22. marca. „Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!“ To velja pred vsem nam Slovencem v trdih bojih za svoj obstanek. Dasi nam je zagotovljena v obliki državnih temeljnih zakonov jednakopravnost z drugimi avstrijskimi narodi, dasi je večina naših poslancev z dušo in telesom udana sedanji vladi, češ, da si vlada prizadeva, da bi nam pripomogla do naših pravic, vendar je neovgljiv faktum, da nas zmatrajo jednakopravnimi le tedaj, kadar treba naših glasov za to ali ono novo pred-

logo. Vsakdo ve, kdor ni slep, da Slovenci nemamo mogočnih zaščitnikov svoji narodnosti, pač pa nas obdajajo na drugi strani kruti sovragi, proti katerim se borimo dan za dnevom za svoj narodni obstanek. Da moremo vstrajati, in da zmagamo konečno v tej borbi proti združenim neprijateljem, treba je, da prodere v vse sloje našega naroda in v poslednji kotič razkosane Slovenije odločna narodna zavest in goreča ljubezen do materinega jezika in do narodnosti slovenske. Da pa dosežemo to, je najnujnejša potreba in prvi pogoj narodna šola, izključno slovensko-narodna šola, izključno slovensko-narodna odgoja slovenske mladine. Naravno je, da delajo naši sovražniki domačega in tujega porekla z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi baš na to, da si pridobjijo oziroma ohranijo oblast in gospodstvo v naših šolah, v katerih naj se vrgajajo njim v prid, nam pa v škodo in sramoto, iz slovenske mladeži neznačajneži, mlačneži, zaničevalci svojega materinega jezika, izdajice svoje krví in sovražniki lastnega rodu. Da je to žalostna istina, vidimo povsodi po širni naši domovini, vidimo tudi v našem sicer odločno narodnem trgu, kjer je dobil pri poslednjih državnozborskih volitvah — da mimo grede omenimo — pod pokroviteljstvom okrajnega sodnika Trtnika (pristnega Germana rodom iz slovenske Ljubljane) prusak Foregger, zaklet sovražnik Slovencev, 4 glasove.

Slovenski rodoljubi, uvidevši, da se ne ustreza našim upravičenim željam in ne skrbi za slovenske šole, kakor zahteva zdrava človeška pamet, in uvidevši veliko nevarnost, ki preti po nemškega „Schulvereina“ šolah naši narodnosti, ustanovili so Ciril-Metodovo družbo.

Z ozirom na navedena dejstva ni nam treba poudarjati velikega pomena te družbe. Naloga, katero ima izvršiti in jo vrši po ponemčenih trgih in mestih in ob nemški meji, osobito pa v Korotanu in na Primorskem, je velika in težavna. S tem večjo ljubeznijo moramo se okleniti tega važnega zavoda in ga podpirati, ako resno želimo, da dosežemo ž njim svoj smoter. Veseli nas torej, da je naš trg in okraj tudi v tem oziru storil svojo narodno dolžnost ter pokazal svojo slovensko zavedenost, svoje sočutje z nesrečnejšimi brati, katere tare še bolj nego nas jarem tujega gospodstva, ter pokazal, da se hoče s svojimi skromnimi močmi boriti za blagor slovenske domovine, s tem, da se je ustanovila podružnica prepotrebnega šolskega društva, katere osnovalni zbor se bode vršil na velikonočni ponedeljek t. j. dne 30. t. m. v prostorih „Narodne čitalnice“.

Vabimo vse rodoljube iz trga in okolice, kakor tudi domoljube iz sosednega Št. Jurija in Gomilskega, da se udeležite osnovalnega zbora in obilo pristopite kot udi novemu našemu društvu. Pomagajmo si sami, ker „Bog je visoko, a car daleko!“

Iz Kamnika 21. marca. [Izv. dop.] Radecanje pri Zidanem mostu neso osamljeni s svojim „brusom“, kajti dne 5. t. m. je jako mnogo Kamničanov prekrstilo bližnje holme romantične okolice naše v Valvazorjev: „bruss-schleiffstein“. Potegnili so jo ta dan iz mesta, da ni bilo treba dati svojega glasu pri državnozborski volitvi, vsled tega izid v nas ni bil ugoden.

Čez tri dni potem imeli smo v naši čitalnici dramatično predstavo: „Materin blagoslov“, igro s petjem v petih činih. Ker je v ta dan jako ugodno uspela, ponovili so jo naši vrli igralci dne 19. t. m.

A danes nam je grajati občinstvo, kakor ga moramo pohvaliti za 8. dan t. m. Muogo premaloga je bilo pri predstavi. Taka nebriznost užaja. Nikdar naj ne pozabimo, da ima Kamnik razven Ljubljane najboljše gledališke igralce na Slovenskem.

Ko se je igrala igra: „Materin blagoslov“, prvi pot, igralo je vse osobje, razven komandörja, ki svoje uloge zaradi volilne borbe ni utegnil dobro proučiti, prav dobro, oziroma izvrstno; drugo pot osvedočil je nas, da zaslужuje igrati na odrui, na katerem so mu tovarišice gospodičine: A. Šlaker, T. Dralčka, L. Furlani, T. Piletić, kajti uspeh je imel popoln. Napevi igrinim pesmam so bili nekateri novi, priredil jih je g. Fran Stelè.

Oglejmo si posamezne igralne osebe, katerih je bilo vkupe 18.

Markiza pl. Sivry (gspč. Dralkova), je nastopila kot pristna aristokratinja, igrala svojo ulogo izvrstno, bolje nego prvi pot.

Dalje v prilogi.

malo leti, ko je bil še na vseučilišči, ni bilo niti sledu toliko brumnosti, a če človek občuje s tako pobožnimi ljudmi, kakor so Kalan, Šusteršič in Prosenec, potem se ga tudi kaj prime in z gorečnostjo, boljše stvari vredno, jadra od hiše do hiše s toliko hitrostjo, da se navzlic blatu, kar za njim kadi. Mož res misli, da bode Bog vedi kaj opravil. Ne štejmo mu tega v zlo, ker je — kratkoviden.

Take prikazni bi človeka užalile, ko bi na drugi strani ne poganjal humor, nalik pomladnemu podlesku, ter v preprostih a dovitnih stihih ne vzbujal veselosti in na naša lica zopet ne privabljal smehu. Smejal sem se pa prav pošteno, ko sem pred par dnevi, sedeč v tukajšnji krčmi pri sosedni mizi, začul popolnoma nov pesnišk proizvod z jako prikladnim napevom. Mladi gospodje peli so našte stihe:

„Kmal' za državni zbor
Volite bodo spet,
Tud' jaz bi agitirat šel —
Pa to je „špas“ presnet!
Če le goldinarček
Za „rajzo“ daš komu,
Ti kmalu „urtel“ preberó:
Na Žabjak' boš sedel (sedu).

Tem stihom sledi tako izviren „refrain“, v katerem ima gospod Andrej glavno ulogo, žal, da sem

jaz premalo glasbeno izobražen, da bi ga spravil v note in čitateljem podal v vsej njegovi krasoti. Pesem mi je ugajala in poupraševal sem po nepoznanem pesniku, a nesem ga zasledil. Moje poupraševanje imelo je pa vendar nekaj uspeha, kajti prijazna roka, katerej izrekam na tem mestu iskreno zahvalo, poslala mi je še nastopni dve kitici, ki se poslednji čas kaj pogosto prepevata na naši gorjenški strani mej Kokro in Savo :

Že za državni zbor
Volutite so bilé
In jasno je skazalo se,
Da „špas“ presnet to je.
Tehant v nedeljo so
Raz kancelj brali list:
Da kdor za Majarona je,
Brezverc je, antikrist.

Popoludne pa so kap'lan
Povedali tako:
Globočnika, kdor volil je,
V nebesa sfrčal bo.
Zraven pa so gospod
Besed znebil' se teh:
Kdor pa Majarona volil je,
Ta ima smrtni greh!

Našim puristom ta pesem morda ne bode po vsem po godu, a v prozačni naši dobi mora človek biti vesel, da se sploh še peva.

André, Marijin Artur, (g. Jos. Stadler) igral je ta pot ulogo namesto g. Polaka. Nadarjen in izkušen igralec ta je prav dobro uprizoril plemenitnika, kateri prodré srečno spone plemenstvenih predsodkov ter se poroči z neplemenito dekliko.

Gospod Polak, ki je igral to ulogo dne 8. t. m. ter prvi pot nastopil na gledališkem odru, pokazal je toliko igrališke nadarjenosti, da bode naši čitalnici preprijetna skrb, pridobiti ga za bodoče dramatične predstave.

(Gospodična pl. Elbée bila je nema oseba.)

Gospodu Slabanju (v igri: župnik) dajte ka terokoli ulogo, vsaki umeje pravi glas.

Loustalot, zakupnik (Fr. Stelè) bil je vam pristen Savoje, planinski sin. Uloga Marijinega očeta bila je zanj jako srečno izbrana. Pogodil jo je izborno.

Marjeta (gspč. M. Stelètova) ulila je v svojo igro živi čut materine ljubezni. Igrala je odlično.

Nesmo se varali, sodeč, da je gospodična L. Furlani izredno nadarjena igralka, ko smo jo videli prvikrat na gledališkem odru dné 18. januarja t. l. V igri: „Materin blagoslov“, stopeila je pred nas še le tretji pot. A kako je nastopila! Čudili smo se, kako dobro se je mogla v svojo težko ulogo uglobiti. Kako nežno-resnično in preprosto je razodevala svojo ljubezen. Da se posveti dramatiki, dobomo ž njo talent prve vrste.

Chonchon, gspč. A. Šlakarjeva pokazala je v svoji ulogi nekako vsoto svojega talenta, pričakovali smo mnogo od nje, a še mnogo več dočakali. Teško bi bilo določiti, v katerem prizoru, da je bila na vrhunci.

Nekako posebno srečo je imel voditelj te dramatične predstave, da je izročil ulogo savojskega pastirja Pierrota g. A. Pirnatu.

Ne verjamemo, da bi se dobil na Slovenskem igralec, ki bi njegovo ulogo tako ali celo boljše izvel, nego jo je ta mladenič.

Takšen igralec mora dokaj poznati življenje prostega naroda, da umeje tako izborni zadeti čut preprostega planinskega sina. Savoje: Jaquot, Jos. Stelè; Charlot, J. Rotter; Fanchete, gspč. Pileticeva, Ninette, A. Klandrova, potem Laroque, J. Starè; Lafleur J. Jašavec, A. Seničar, gspd. Jašavčeva so imeli manjše uloge, katere so vsi prav dobro izveli. Orkester se je bil dné 8. t. m. pri prvi igrini pesni s prehudo disonanco oglasil — pozneje je spremjeval petje pravilno. Dne 19. t. m. je bil dokaj pomnožen — močen, ter izvajal svoje komade jako pogumno.

Priporočati bi bilo p. n. igralkam in igralecem, da bi blagovolili izgovarjati „l“ na konci besed ter v sredi pred soglasnikom kot u, v (ali o), kar je jedino pravo.

Statistika gasilnih društev na Kranjskem.

O priliki ljudskega štetja, je zveza vseh avstrijskih gasilnih društev pozvala tudi zvezo kranjskih gasilnih društev, da sešteje vsa gasilna društva, število udov, gasilno in rešilno orodje i. t. d. i. t. d. Zveza kranjskih gasilnih društev se je temu pozivu odzvala in po velikem trudu, za katerega gre zahvala deželnemu nadzorniku kranjskih gasilnih društev A. C. Ahčinu, sestavil se je seznam. Prostovoljnih gasilnih društev šteje Kranjska pet in šestdeset. So pa sledeča po vrsti, kakor so dohajala poročila: Postojina, Št. Jernej na Dolenjskem, Polhovgradec, Škofta Loka, Bizovik, Domžale, Podpeč, Borovnica, Kočevje, Veliki Otok, Krško, Horjul, Mirna Peč, Kranj, Ljubljana, Litija, Šmartno pri Litiji, Mokronog, Tržič, Vrhnika, Planina, Radovljica, Rakek, Radeče, Novomesto, Zagorje na Pivki, Žužemberk, Kamnik, Toplice na Dolenjskem, Trebnje, Spodnji Logatec, Spodnja Šiška, Št. Vid pri Ljubljani, Št. Vid pri Zatičini, Vird pri Vrhniki, Begunje, Vič-Glince, Višnjagora, Bohinjska Bistrica, Cerknica, Jesenice, Iška vas, Dovje, Svetli Potok, Šmarje-Škofljica, Srednja vas, Metlika, Koprivnik, Dolenja Vas, Preserje, Kočevska Reka, Zagorje ob južni železnici, Črnomelj, Nemška Loka, Bled, Vipava, Starigrad, Kostanjevica, Javornik, Velče, c. kr. tabačna tovarna v Ljubljani, Mengš, Ribnica, Idrija, Gradac in Dob.

Najstarejše društvo je Ljubljansko, ustanovljeno 1. 1870. Leta 1871. ustanovili sta se društvi na Krškem in v Radečah, l. 1872. v Javorniku. Najzadnje, l. 1890., bila so ustanovljena ona na Brdu, v Ribnici, Mengš, Gradaci, Zagorji ob južni žele-

nici, v Zagorji na Pivki, v Dovjem in v Idriji. Največ izvršujočih udov šteje društvo Ljubljansko, 116, za njim Postojina 100, Št. Vid pri Ljubljani 82, Dolenja Vas 80, in c. kr. tobačna tovarna v Ljubljani 131, najmanj pa društva v Svetlem Potoku (18) in ono v Bohinjski Bistrici (17), ker se je več delavec preselilo v Javornik.

Največ podpornih članov šteje Ljubljansko, namreč 90, Kočevje jih ima 80, Postojina 50, Novomesto 59, Brdo 43, Kranj 66, Borovnica 1, Mirna Peč 1. Nobenega pa društva v Šmartnem pri Litiji, Tržič, Planina, Radovljica, Rakek, Begunje na Gorenjskem, Vič-Glince, Višnjagora, Jesenice, Šmarje-Škofljica, Dolenjavas, Preserje in Bled. Od vseh 65 društev jih spada 41 k zvezi. Vsega skupaj je na Kranjskem: Izvršujočih članov: 2428, podpornih: 919, rezervistov in brambrovcev je mej njimi: 472, črnovojnikov že služečih: 496, črnovojnikov ne služečih 920, vojaščine oproščenih: 540. Gasilna društva na Kranjskem imajo v porabi: Premičnih lestev: 22, lestev naslanjač (utikalnih): 61, vsakovrstnih strešnih lestvic: 112, plezalnih lestvic: 109, plahto za skok: 1, parno brizgalnico: 1, (Ljubljana) sesalnih brizgalnic: 62, hidroforov: 10, brizgalnic brez sesala: 37, manjših brizgalnic: 36, hidrantov: 230, cevij 11.295 metrov, cevnih in motovilastih in hidrantnih voz: 25, voz za vodo na 2 in 4 koliesih: 8, voz za moštvo: 7, voz za gasilno pripravo: 5 in nosil za ranjene gasilce: 4. Iz tega je razvidno, da je gasilstvo lepo napredovalo, a še nikakor ne tako, kakor bi imelo. Tu je še lepo polje za domoljube, da širijo mej ljudstvom misel, kako potrebna so gasilna društva za vsako občino, za vsako vas. Tu je treba še določnejše organizacije, kajti gasilna društva so ob jednem tudi kot narodna društva vrstniki naših „Sokolskih“ društev, katerih smoter ob jednem združujejo, ako jim je poleg človekoljubnega delovanja i narodnost gojiti sveta naloga, brez katere v nas društva, da bi vztrajala, sploh mogoča neso. Naj se rodoljubi po deželi pobrinijo, ustanoviti kolikor le mogoče prostovoljnih gasilnih društev. Podpore vsaj od slavnega deželnega odbora kranjskega jim ne bode mankalo. Torej srčno na delo!

Domače stvari.

(K volitvam v Dalmaciji.) V veleposestvu ni propal dr. Klaič, ampak dr. Katnič. Včeranjo našo notico popraviti je v tem zmislu.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je doposjal č. g. Ivan Voik, kapelan v Trebelnem, sveto 100 gold. ter postal tako njen pokrovitelj. Ko hvaležno javljamo domoljuba častni čin, pripominjamo: koliko da bi bila družba storiti v stanu, ko bi slednji domaćin, služeč tako malo dobo, hotel biti žrtvijoč nam tako veliko!

Vodstvo

družbe sv. Cirila in Metoda

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je dospisalo sl. Šentviško brašno društvo sveto 10 gld., mesto da bi bilo umrlemu deželnemu glavarju — dr. Josipu Poklukarju — kot svojemu častnemu društveniku položilo venec na krsto. — Ta dvojni čin narodne pietete beležuječ se pošiljatelju, g. nadučitelju Josipu Žirovniku, isto tako kot vsem darovateljem dostojno zabvaljuje:

Vodstvo

družbe sv. Cirila in Metoda

(V Št. Petru na Notrajskem) unirl je preteklo nedeljo tamošnji kurat g. Anton Tramté, porojen 1846. l. v Škocjanu na Dolenjskem R. i. p.!

(Na tukajšnji obrtni šoli) službujoča gospoda strokovna učitelja Josip Vesel in Celestin Mis uvrščena sta v deseti čnovni razred.

(„Brusa“) izšla je 6. štv. Izmej vsebine omeniti je pesmi „Vesna“, raznih dopisov in mnogih, volitev se tikajočih podrobnosti.

(Iz pisarnice Dramatičnega društva.) Meseca aprila bodo še tri predstave v korist 6 igralnim močem Dramatičnega društva. Prvo beneficijo (dne 5. aprila) imata gg. Borštnik-Zvonarjeva in Sršen, drugo (dne 12. aprila) gg. Danilo in Danilova in tretjo (dne 19. aprila) gg. G. Nigrinova in Perdan. Beneficijskie igre so: „Gospa, ki je bila v Parizu“, „Bisernica“ in „Zapravljiva“. Ker so omenjeni beneficijantje zelo učajali in nam napravili mnogo preprijetnih večeriv, ter so zlasti z nabavo garderobe imeli znatne troške v letosnjem gledališki dobi, želeli bi, da se jim na te občinstvo odzove v obilem številu, kajti s tem bo le

pripomoglo, da bode slovensko gledališče dobivalo vedno trdnejšo podlogo. In to je cilj naš in to je želja vsakega rodoljuba.

— (Naš rojak g. Josip Trtnik,) kateri na Dunaji nadaljuje svoje pevske študije pri slavnem učitelji Mancio, pel je pri slovanski zabavi, katero je osnoval jugoslovanski klub v prostorih „Slovenske Besede“ na Dunaji. O njem se izrazi Dunajski list „Vestnik“ tako-le: „V naslednji številki čuli smo prvikrat izbornega pevca slovenskega, g. Josipa Trtnika, ki je pel pesem „Domovina“ A. Zajca in nekoliko narodnih pesni čeških. G. Trtnik ima zvučen in obsežen tenor, krasno in naušeno prednašanje in vse lastnosti, katere mu dajo prorokovati najlepšo bodočnost“. Kakor dalje poizvemo iz privatnega pisma, imel je gosp. Trtnik tako lep uspeh, da je mesto jedne pesmi, katera je bila na programu, pel na splošno burno zahtevanje pet točk, katere vse je občinstvo prav živabno odobravalo.

— (Konfiskacija.) „Nove Soče“ sobotna številka bila je zaplenjena zaradi dopisa „Z Bolškega“ in zaradi vesti „Stvarna poročila“. Danes došlo nam je drugo izdanie.

— (Pri sv. Urbanu pri Ptuju.) umrl je tamošnji zdravnik in domoljub g. Šimen Krajnc, dne 20. t. m. po več mesečni bolezni še le 40 let star. Naj počiva v miru.

— („Slovenski Pravnik“) ima v 3 štev. nastopno vsebino: 1. Polica o zavarovanji za smrt v prid imetelu pa zapuščina zavarovateljeva. (Konec.) 2. Dr. F.: O rabi jezikov v naših uradih, posebno pri sodiščih. 3. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo: a) K dedičinskemu tožbam, navedenim v § 37. jur. n., spada tudi tožba zoper dediča, da mora pod prisego razodeti zapuščinsko imovino. b) Ubožna tretinja. c) Pravice iz pogode v prid tretji osebi prehajajo k dedičem tudi tedaj, če tretja oseba umre, predno zadobi pogodba uspeh, samo da je ta pogodba v obče perfektna; izraz, da je odpravčina izplačna po omogočenji, znači le debo, ne pa pogoje izplačnosti. d) K pravočasnemu nastopu pruge. e) Legatár nima pravice pritožiti se zoper zapuščinsko oblastno odločbo vprašanja, na katerem prav nem imeni je razpravljati zapuščino. f) Sme li zvrešljavatelj poslednje volje podpisati namesto zapustnika menico iz zapuščine? Kazensko pravo: a) Zanimiveje razsodbe v obrano zakona (§§ 33 in 292. kaz. pr. r.) b) Nezvestoba (§ 181. kaz. zak.)? 4. Iz upravne prakse: Odpošiljanja razdaljivih dopisnic ni potoriti v političnem, nego v navadnem kazenskem postopanju. Če se pismo ne piše samemu žaljencu, nego tretji osebi, katera ga indiskretno obvesti o vsebini njegovi, to ni prikrajšanje časti. 6. Knjizvena poročila. 7. Razne vesti.

— (O zadevi nove hiše „družbe sv. Mohorja“ v Celovci) poročal je v zadnji seji mestnega zbora tamošnjega v imenu pravnega odseka dr. pl. Hibler in stavil več formelnih predlogov ki so se sprejeli. Glede napisa na novi hiši predlagal je po predlogu Tazzolla, naj se prodaja zemljišča družbi le tedaj dovoli, če se ona zaveže da bode napravila le take napise, katere bode dovolil mestni zbor. M. odb. Madele je ugovarjal temu, ker tak predlog preveč sega v tuje pravice. Stališče mestnega odbora je tesnosrčen, družba pustila bode nad 100.000 gold. v mestu, naj se ji torej ne delajo ovire. Naj se družbi ne zaukazuje, temveč naprosi naj se jo, da k slovenskemu napisu pristavi še nemškega. Ta predlog podpiral je tudi m. odb. Hofer. M. odb. Jergitsch predlaga, naj se napis na novi hiši naredi v nemškem in slovenskem jeziku. Ko je še nekoliko zabavljal proti Slovencem poročeval, sprejel se je predlog Jergitschev z 9. glasovi proti 5. Devet mestnih očetov je torej rešilo Germaniji nemški značaj Celovca! Čudno je pa vendar, da v deželi, kjer je slovenski narod priznan, bi moralno čisto slovensko društvo napravljati nemški napis!

— (Za lokalno železnico Celje-Velenje) je odrejenih 174 voz. Promet oskrbovala bode južna železnica, s katero se je že sklenila dočinka pogodba. Politično-komercialni ogled vrši se te dni.

— (Potop „Utopije.“) Ladija „Utopija“ s 700 italijanskih izseljencev na krovu potopila se je v Gibraltaru. Vihar zagnal jo je namreč proti angleški oklopni „Anson“. Poslednje železna ostrobita je Utopije rebra in napravila veliko luknjo, skozi katero je voda drla s toliko silo da se je Utopija v petih minutah potopila. Upitje in ob-

upni kriki nesrečnežev bili so pretresajoči, prizor na Utopiji pa grozen. Vsega vkupe bilo je 830 ljudij na krovu, od teh se jih je rešilo le 292 utonilo pa jih je 539. Mej utopljenici sta tudi Fran Lemut iz Postojne in Fran Pirc iz Toplice. Drugi utopljenici bili so sami Italijani.

— (Delavski prosti shod) bode na ponedeljek 30. t. m. v Šrajnerjevi pivarni. Dnevni red je: 1. Socijalno-politični pregled, 2. delavsko gibanje v Avstriji, 3. predlogi in nasveti.

— (Vina) pridelala je preteklo leto Kranjska 164 000, Štajerska 477.000, Dalmacija 937.000 hektolitrov.

— (Ljudska štetja.) Statističnemu poročilu o zadnjem ljudskem štetji povzamemo nastopne številke o stanovništvu v posameznih krovovinah: na Nižje Avstrijskem je 2,651.530 stanovnikov, torej 320.919 ali 13.8% več, nego leta 1880; na Gorenjem Avstrijskem 783.576 (23.656 ali 3.2% več); na Solnogradskem 173.572 (10.302 ali 6.3% več); na Štajerskem 1,281.023 (67.426 ali 5.6% več); na Koroškem 360.443 (11.713 ali 2.4% več); na Kranjskem 498.390 (17.147 ali 8.8% več); na Primorskem (v Trstu, v Istri in na Goriškem) 695.853 (47.919 ali 7.4% več); na Tirolskem in na Predarlskem 928.920 (17.371 ali 1.8% več); na Češkem 5,873.603 (276.784 ali 5% več); na Moravskem 2,272.856 (119.449 ali 5.1% več); v Šleziji 602.117 (36.642 ali 6.1% več); v Galiciji 6,578.364 (619.457 ali 10.4% več); v Bukovini 646.607 (74.936 ali 13% več); v Dalmaciji 524.107 (48.006 ali 10% več). —

— (Pomnožitev prebivalstva.) V zadnjih desetletjih pomnožilo se je prebivalstvo Dunaja za 21.9%, v Steyrzu za 25%, v Friedeku za 24.7%, v Černovcih za 18.5%, v Lvovu za 16.3%, v Tešinu za 16.2%, v Ljubljani za 16.1%, v Celji za 15.5%, v Gradci za 15.3%, v Brnu za 14.6%, v Krakovu za 14.2%, v Inomostu za 13.6%, v Linci za 13.4%, v Pragi za 12.8%, v Mariboru za 12.3%, v Belicah 11.0%, v Salzburgu za 10.6%, v Tridentu za 10.1%, v Liberci za 10.0%, v Bolcani za 9.5%, v Trstu za 8.8%, v Piranu za 7.4%, v Igavi za 6.0%, v Kromerizi za 5.9%, v Celovci za 5.6%, v Opavi za 5.4%, v Gorici za 4.6%, v Rovinji za 0.0%. Od deželnih glavnih mest so torej le Dunaj, Černovci in Lvov bolj napredovala, kot Ljubljana.

— (Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti) v Tržaški okolici vršil se je predzadnjo nedeljo in se ga je udeležilo kakih 50 članov. Predsedoval je g. Piščaneč. V kratkem bode se osnoval otroški vrt na Greti, ki je tako potreben, ker nasprotniki delajo strastno in je treba postaviti krepek jez proti potujčevanju dece, kar se jedino da doseči le po narodnih šolah.

— (Na smrt obsojen) je bil pred Celovškimi porotniki J. Kopatsch, vrvar v Spodnjem Dravbergu, zaradi umora. Ustrelil je bil prve dni t. l. gostilničarja Waldmana v Labodu, zaradi ljubošumnosti. Pred sodiščem je skesan obstal svojo krivdo.

— (Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu) priredi na belo nedeljo, 5. aprila veselico s petjem in igro v prostorih hotela „Evropa“ v Trstu.

— (Ljutomerska Čitalnica) priredi na velikonočni ponedeljek dne 30. marca t. l. zvečer, v prostorih g. Vavpotiča veselico, pri kateri se bode igrala izvirna gledališčna veseloigra „V Ljubljano jo dajmo“. Pred in po igri se bode vrstilo petje in sviranje naših znanih tamburašev. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— (Deset konj zgorelo.) Turopoljskemu komešu Štefanu pl. Josipoviču zgorelo je te dni v Veliki Gorici na Hrvatskem hlev, v katerem je bilo 10 mladih konj. Komeš ima baje 15.000 gld. škode.

— (Društvo sv. Jeronima) v Zagrebu imelo je 12. t. m. svoj redni občni zbor, kateremu je predsedoval novi načelnik, kanonik dr. Suk. Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je izdalо društvo za l. 1891. sledeče knjige: Koledar „Danico“, povest „Grof Borovečki“ spisal Ivan Zorič, „Ptice“ od D. Trstenjaka in „Pristojno ponapanje i čistoča“ od J. Kotarskega. Te knjige so se tiskale v 60.000 izvodih. — V preteklem letu bilo je društvenih dohodkov 26.737 gld. 19 kr., a troškov 20.813 gld. 92 kr., gotovega premoženja pa ima društvo 100.672 gld. 83 kr. — Konečno budi še omenjeno, da bode tudi društvo sv. Jeronima zastopano v letosnji razstavi v Zagrebu.

— (Mlada samomorilca.) Pretekli teden ustrelila sta se pri poti ob Celovškem kanalu dva mlada človeka, 19 letni krgnarski pomočnik Anton H. in 16 letni trgovski učenec Robert W. V noči bila sta še v kavarni, od koder sta se proti jutru podala domov. Našli so ja ob 6. uri zjutraj mrtva, s prestreljenimi senci. Dekla neke bližnje gostilne čula je proti četrti uri zjutraj dva strela. Našli so pri njima razna pisma in pri vsacem pismo na mestni magistrat. Prvi, stareji, omenil je, da se je usmrtil zaradi neugodnih rodbinskih razmer, ter prosil v pisu, naj se obvesti o tem njegov oče na Dunaji. Drugi pravi, da se je ustrelil „svojemu prijatelju na ljubo.“ Revolver se ni našel. Sumi pa se, da je tudi mogoče, da je Anton H. ustrelil svojega prijatelja, potem pa sam sebe.

— (Prvi zabavni vlak v Kamnik.) Po uzorci drugih železnic razvija se promet na kamniški železnicici. Že v ponedeljek 30. t. m. priredil se bode, kakor današnji inserat kaže, prvi zabavni vlak v Kamnik. Ljubljansko občinstvo je po dolgi zimi že jako potreblno tacega izleta. Čas odhoda in povratka je tako ugodno določen in kakor se nam poroča, bode Kamniško občinstvo prišlece slovesno pozdravilo. Zato je upati na mnogobrojno udeležbo. Želeti bi bilo le ugodnega vremena.

— (Vse častite p. n. naročnike „Slov. Naroda“) uljudno opozarjam na priloženi „Imenik založnih knjig in zvezkov izloženih ter izhajajočih v „Narodni tiskarni“. Ob jednem si usoja upraviteljstvo sl. občinstvu in dosedanjim častitim p. n. gospodom naročnikom naznanjati, da si je omislilo najnovejše okraske in tipe za izvršitev diplom, vabil in vzprejemnic v mnogovrstnih barvah.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 23. marca. Ristić predložil Milanu novo pogodbo, po kateri bi se Milan in Natalija zavezala, da se do polnoletnosti kralja Aleksandra ne povrneta v Srbijo. Milanu zagotavlja se 30.000 frankov na mesec. Aleksander bode vsako leto štiri tedne bival pri očetu, štiri tedne pa pri materi. Vlada bode pri motropolitu izposlovala, da se ločitev med Milanom in Natalijo definitivno izreče. Ko bi Aleksander resno obelel, bode očetu dovoljeno, da ga obišče.

Peterburg 23. marca. (Pol. Corr.) Car podelil predsedniku francoske republike, Carnotu, veliki kordon Andrejevega reda. Ta red, ki ga nosijo car in carske obitelji člani, podeli se včasih tudi inozemskim vladarjem, toda le v omejenem številu in vedno le takim, ki so z ruskim dvorom v tesni zvezi. Kdor je imel teljega l. 1698. od Petra Velikega ustanovljenega reda, je ob jednem imetelj vseh drugih ruskih redov.

Varšava 23. marca. Po današnjem dnevnem ukazu Varšavskega policijskega načelnika ima se takoj iztirati 54 inozemcev, mej njimi 27 Avstrijev in 17 Prusov.

Seraing 23. marca. Položaj se je zboljšal. Danes je 100 delavcev zopet začelo delati. V fužinah in premogovih jamah Cockerillovih nadaljuje se strajk, v Angleuru pa je končan, tudi v premogovih jamah na Mozelevem bregu se zopet dela. Povsod je mir.

Brežice 24. marca. Volitev kmetskih občin v okrajni zastop danes izvrstna. Veleposestvo z ogromnim pritiskom za tri glasove v manjšini. Uloži se protest.

Atene 24. marca. Avstrijska cesarica v spremstvu nadvojvode Frana Salvatorja in nadvojvodinje Marije Valerije popoludne „incognito“ iz Korinta semkaj dospela in se nastanila v hotelu „des etrangères“. Avstrijski poslanik Kosjek vsprejel cesarico na kolodvoru. Cesarica obiskala še isti večer kraljevsko obitelj.

Bruselj 24. marca. „Chronique“ javlja: Po povratku iz Londona naznani kralj v včerajšnjem ministerskem svetu, da je revizija ustave neobhodno potrebna. V očigled sedanji agitaciji je on pripravljen, odrediti razpust zbornice.

Oporto 24. marca. Vojaško sodišče ob sodilo glavne krivce zadnjega ustanka na štiriletno, posamično ječo, potem na deportacijo v Afriko, nekatere pa na osemnajstmesečno ječo.

Razne vesti.

* (Statistika ruskih vseučilišč.) Na ruskih vseučiliščih v Peterburgu, Moskvi, Kijevu, Kazanu, Odesi, Varšavi in Derptu, bilo je upisanih l. 1889–90 vkupe 11.109 rednih slušateljev. Mej temi bilo je 3937 medicincev, 3722 pravnikov, 1374 slušateljev matematike, 853 slušateljev prirodoslovnih znanosti, 826 zgodovinarjev in filologov, a na bogoslovnem fakultetu v Derptu bilo je 228 slušateljev. Izvenrednih slušateljev bilo je samo 285, in od teh 105 na Varšavskem vseučilišču. Po stanu roditeljev bilo je sinov plemenitnikov in uradnikov 48%, sinov obrtnikov in trgovcev 36%, sinov svečenikov 8%, a kmetskih sinov 3.8%. Tujcev je bilo 1.6%, Kozakov 0.6%. Po veroizpovedanju je bilo 40% pravoslavnih, 17% protestantov, 19% rimskih katolikov, 12% židov, 0.6% armencev, 0.2% mohamedancev in 6% razkolnikov.

* (Meissonier.) Nedavno umrlemu francoskemu slikarju Meissonierju postavili bodo v Parizu velik spomenik, katerega je izdelal izvrstni kipar Anton Mercé. Meissonier stvarjal je s posebno ljubezni prizore iz vojaškega življenja, in kot vojaškega slikarja ga hočajo Francozi uvekovečiti. Na spomeniku nesti ga bodo na svojih ramah trije francoski vojaki: jeden v obleki vojakov izva revolucije, drugi v obleki cesarskih grenadirjev, a tretji v sejaj navadni obleki francoskih vojakov. Meissonier držal bode v rokah paleto in čopič, a za celo grpo razvijala se bode zastava francoska.

* (Predorškozi Pireneje.) Dve zelenični progi vežeti Francijo in Španijo a zdaj mislijo zgraditi novo, tretjo progo, za katero bode treba skopati 7790 m. dolg predor. V številu velikih predorov bil bi Pirenejski po svoji velikosti peti. Najdaljši predori so: Gothardski, 14.990 metrov dolg, Montceniski 12.220, Arberški 10.270 in Apeninski 8260.

* (Porabo Kochove mezge) je baje prepovedal zdravstveni svet bavarski, a redarstvo konfiskovalo je vse zaloge v bolnicah in pri zdravnikih.

* (Morsko pristanišče v Parizu.) Francoska komisija za izučevanje Gryjevega načrta, po katerem bi se imelo v Parizu narediti morsko pristanišče, sestavila se je te dni in bode o načrtu poročal sloveči inženir Perrier.

* (Velik prekop) gradili bodo baje v Italiji in sicer tako, da bode mogoče voziti iz Benetk v Specijo z največjimi ladijami. Prekop bode dolg 274 kilometrov in širok 75 metrov, a troški proračunjeni so na 650 milijonov italijanskih lir.

* (Buddhov spomenik.) Indijski bog Buddha strašil je pred nekaterimi leti tudi v slovenski književnosti in zato utegne morda nekaterega zanimati, da ima ta, sicer vsega spoštovanja vredni bog, v mestu Pečaburé v Indiji velikansk spomenik. Podoba Buddhova zdiana je iz opeke, prelitia z mavec, lakirana ter pozlačena. Na tej podobi je Buddha visok 145 črevljev, ušesi sta 14 črevljev dolgi in 3 črevlje in 3 palce široki. Nogi sta dolgi po 63 črevljev a nohti na nogah 1 1/2 črevljev.

* (Umor na železnicu.) V Madridu našli so v kupej iz Sevile prišlega vlaka mlado, lepo ženo s prerezanimi vratom. Morilec jo je oropal in potem ubežal.

* (Moderno otroci.) V Milenu priredili bodo izdelovatelji igračic meseca maja razstavo svojih izdelkov, in to priliko bodo porabili v duhu časa napredujoči otroki, ter sklicali občni otroški kongres v Milen. Do zdaj še ni znano, o katerih predmetih se bodo posvetovali niti kako jih mislijo realizovati, na vsak način bode pa ta shod velezanimiv, kajti udeležencev pride iz vseh krajev sveta. Ker se ne maramo zameriti udeležencem shoda in mnogobrojnim njihovim somišljenikom, poročali bodoemo ob svojem času obširnejše o tem kongresu.

* (Surov človek.) Alojzij Kren, potepuh prve vrste, sprl se je v neki gostolni v Elsbertu na Solnogradskem s svojo ljubico, ker je le ta dala natakarici 2 krajcarja pivnine (trinkgeld). Vrgel jo je ob tla in jo še nekolikokratov zabolzel z nožem. Ker mu je natakarica branila, pretepel je še njo in vsim, na pomoč došlim pretil z nožem. So diše obozido je prijaznega moža v devetmesečni zapor.

* (Nezvest ženin.) Pred sodiščem v Petrogradi obravnavalo se je te dni o tožbi neke Ljube N. proti Mihajlu K. — Mihajlo bil je zaročen z hčerjo Ljubino, a ker je uprav pred poroko odstopil, tožila ga je zapatušene neveste mati, zahtevajoč, da jej povrne vse stoške, kateri so ji narasli vsled njegovih posetov. Tašča in spē zaračunila je bivšemu ženinu vsako časo čaja, ki ga je povzil, celo obleko za svojo hčer, katero je kupila vsled njegove prihajanja. Bog zna, ali se bo Mihajlo še kdaj ženil.

* (Krvava ljubovna drama.) Neki Aleksander Tahajev, natakar v Kijevu, zaljubil se je strastno v kmetsko dekle Katarino Antuševsko. Zajljubljeni Tahajev preganjali je deklico neprestano s svojimi ponudbami in obljudbami ali dekle ni hotelo o tem niti slišati. Nekega dne pride Tahajev k dekletu na stanovanje, zaklene za seboj vrata in začne na novo očitat svojo ljubezen in prosi uslušanje. Ker se mu pa dekle vzlizc njegovemu naporu ni udalo, vzel je nož in ubogo devojko upravo razmesril tako, da je koj umrla. Tahajeva izročili so takoj sodišču.

Mnogoletna opazovanja. Pri slabem prebavljaju in pomankanji slasti do jedi, sploh pri vseh želodčnih bolezni se pristni Moll-ovi, Seidlitz-praski zelo odlikujejo kar nobeno drugo sredstvo s svojim želodec krepnujočim ter kri čistečim uplivom. Cena škatljici 1 gld. Po poštnem povzetji razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekar, c. in kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj vedno izreco Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 1 (4-4)

Piccolijeva mokrina za želodec
je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih orgnov. Stekljenica velja 10 kr. (81-38)

,LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:
23. marca.

Pri **Malléi**: Reichlitz iz Turina. — Schlemm iz Brna. — Kleinfellner iz Linca. — Werber, Kerber, Mayer, Slawick, Heule z Dunaja.

Pri **Stonu**: Kundman, Tauber, Klerr, Engelberg z Dunaja. — Fantini iz Vidma. — Scswaēs iz Postojne. — Hartmann iz Gradca. — Globocnik iz Velikih Lašč. — Haselbeck iz Monakovega. — Zerkowitz iz Velike Kaniže. Jeglič iz Logatca. — Voč iz Olševka.

Pri **bavarškem dvoru**: Horwath iz Ljubljane. Smodej iz Rudolfovega.

Pri **južnem kolodvoru**: Gnebner z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani :

23. marca: Viktor Kovač, črevljarjev sin, 11 mes. Poljanska cesta št. 25, za eclampsico. — Maks Hočvar, krčmarjev sin, 1½ mes., Rožne ulice št. 18, za hribo.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
23. marca	7. zjutraj.	728.7 mm.	-0.4°C	brezv.	snež.	1.60 mm.
	2. popol.	729.9 mm.	3.4°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	733.7 mm.	0.6°C	sl. svz.	obl.	snega.

Srednja temperatura 1.2°, za 3.3° pod normalom.

Dunajska borza

dné 24. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 92.85	— gld. 92.65
Srebrna renta	92.95	— 92.70
Zlata renta	111.25	— 111.30
5% marenna renta	102 —	— 101.95
Akcije narodne banke	986 —	— 987 —
Kreditne akcije	311.25	— 310.75
London	115.30	— 115.20
Srebro	— —	— —
Napol.	9.14	— 9.14½
C. kr. cekinci	5.42	— 5.48
Nemške marke	56.62½	— 56.60
4% državne srečke iz 1. 1854	250 gld.	— 132 gld. — kr.
Državne srečke iz 1. 1864	100	— 179
Ogerska zlata renta 4%	105	— 60
Ogerska papirna renta 5%	101	— 23
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	— 120
Zemlj. obč. avatr. 4½% zlati lasti	113	— 50
Kreditne srečke	100 gld.	— 185
Rudolfove srečke	10	— 21
Akcije anglo-avstr. banke	120	— 167
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	—

Veliko nakupovanje knjig.

O priliki moje navzočnosti v Ljubljani kupujem knjige, posamezna dela in cele knjižnice vsake vrste, vsacega števila in jezika, nove in stare, znanstvene in popularne, po največji ceni. Knjige ogledam pri lastniku, jih cenim in takoj poplačam. Ponudbe, pisane, če mogoče, v nemškem jeziku, v katerih bodi vsaj povedana kakovost vsebine knjig, pošiljajo naj se blagovoljno upravištu tega lista pod znamko „Bibliothek“.

Najnovejše!
Dežne plašče, žakete
in mantelete
za dame in dekleta
ima veliko zalogo ter po nizki ceni

M. NEUMANN
v Ljubljani, v Slonovih ulicah.

Loterijne srečke 21. marca.

V Trstu: 69, 62, 46, 44, 17.
V Linci: 47, 40, 5, 59, 19

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani izšla je knjiga:

Razne pripovedke.

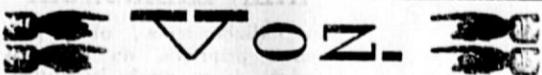
Najgrozovitejša mukica peklenška. Spisal Catulle Mendès; prevel Vinko. — **Ulomci**. Spisal Sevničan. — **Silvestrov otročiček**. Kalifornska povest. Spisal Bret Harte; posloven Vinko. — **Uničeno življenje**. Češki spisal Stropežnický; preložil Vinko. — Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

V najem se daje velik vrt

z velikim evetljénjakom od 1. dne novembra t. l. nadalje. Kje? pove upravištu „Slov. Naroda“. (195-3)

Krompir „Onejida“ na prodaj.

Kje? pove upravištu tega lista. (245-1)

Nova kočija, na pol pokrita, elegantno delana, je na prodaj. — Vidi se lahko pri gospodu Jakobu Razingerju, sedlarju v Ljubljani, Poljanska cesta. (242-1)

Dopisnicoe

za naročitev

Trboveljskega premoga

dobivajo se v raznih c. kr. trafikah in drugih prodajalnicah brezplačno.

Naročila izvršujejo se od 100 klg. ali 2 col. centov naprej točno in brezplačno, kakor se tudi naročila na stalno začaganje na teden od 1 col. centa ali 50 klg. vsakokrat na določen dan hitro izvršujejo.

Prijaznih mnogobrojnih naročil pričakujem, se beležim z odličnim spoštovanjem

Anton Androina
v Ljubljani, Rimska cesta. (240-1)

Prvi zabavni vlak v Kamnik

pelje iz Ljubljane

v ponedeljek, 30. marca 1891. I.

Odhod iz Ljubljane z držav. kolodvora ob 1 uri 30 m. pop. Prihod v Kamnik ob 2. uri 45 m. pop.

Povratek iz Kamnika taisti dan ob 8. uri 10 m. zvečer. Prihod v Ljubljano na držav. kolod. ob 9. uri 25 m. zvečer.

Vozni listki, veljavni samo za ta vlak, tja in nazaj, dobivajo se pri spodaj imenovanem prieditelju.

II. razred gld. 1'60, III. razred gld. —'80

Vspremje se omejeno število udeležencev, toraj se je mogoče ozirati le na one, ki si poprej, vsaj do sobote zvečer, listke preskrbe.

K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi prieditelj

Jos. Pavlin

pisarna za potovanje v Ljubljani, Marijin trg st. 1.

Vozni listki dobivajo se tudi pri gosp. Fanni v Špitalskih ulicah in pri trgovci gosp. Podrekarju na sv. Jakoba trgu. (246)

Na prodaj

je več vozov: 1 „Landauer“, 1 „brum“ in 2 odprta voza, vsi izdelani v Gradiču; dalje prodajo se 3 konji, 2 para komatov, dvoje konjskih oprav in kar treba k zapregi. — Več se izvē na sv. Petra cesti št. 49 v Ljubljani. (224-3)

Gostilna

v hiši mej Rakekom in Cerknico, v Podskrajniku, tik okrajne ceste, s pravico točiti vino in žganje in prodajati tobak, s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, drvarnico, kosom vrta za zelenjavo in, če potreba, s prostorom za kupčijo z lesom, se odda takoj v najem pod ugodnimi pogoji. — Več se izvē pri lastnici Mariji Stražišar ondu. (223-3)

Alojzij Korsika

Glavna prodajalnica:
Tržaška cesta 10
poleg c. kr. glavne točne tovarne.
v Ljubljani.

Podpisane se ponižno priporoča častitemu p. n. občinstvu za izdelovanje svežih šopkov in vencev za grobe in mrlje, s trakovi mnogovrstnih barv in bažter z napisi. Ima pa tudi veliko zalogo suhih vencov od najcenejših do najfinnejših. Posebno opozarja na svoje veliko zalogo vrtnih in poljskih semen, največ doma prideljib, ali pridobljenih iz tach krajev, da jim naše podnebje ugaja. Omeniti mora, da mora vsak trgovec s semeni vedeti, od kod da je same, ker sicer ne more jamčiti, če je za naše kraje. Pariška in francoska semena sploh neso za naše kraje. Podpisane morejam, da so semena njegova pristna in kaljiva.

Podpisane prevzema tudi kinčanje grobov in sploh vse dela, spadajoča v stroko njegovo, ter jih izvršuje hitro, fino in po najnižji centi. Pri njem dobivajo se tudi raznovrstne rastline in cvetlice v lonoch.

Za obilno naročevanje priporoča se z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

Pri Ferd. Bilini & Kaschu v Židovskih ulicah št. 1

je velika zaloga najnovejših in najmodernejših

zavratnikov za gospode

po najnižjih cenah.

Za pomladansko in poletno sezono je na novo sestavljen zaloga

sukančnih rokovic za gospode in dame po 20 kr. in več; rokovic filpersé za gospode in dame po 40 kr. in več; svilenih rokovic za gospode in dame po 50 kr. in več; sukančnih rokovic za otroke po 15 kr. in več

a posebno opozarjam dame na naše pristne barvane črne demant-rokvice iz suanca in svile.

Velika zaloga glacé in vojaških rokovic, garantovano najboljših lastnega izdelka.

Starejši zavratniki in rokoice prodajajo se 50% pod kupno ceno.

(232-2)

